

A TANÁCS IRÁNYELVE
(1985. március 7.)
a nitrogén-dioxidra vonatkozó levegőminőségi előírásokról

(85/203/EGK)

AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK TANÁCSA,

tekintettel az Európai Gazdasági Közösséget létrehozó szerződésre és különösen annak 100. és 235. cikkére,

tekintettel a Bizottság javaslatára ⁽¹⁾,

tekintettel az Európai Parlament véleményére ⁽²⁾,

tekintettel a Gazdasági és Szociális Bizottság véleményére ⁽³⁾,

mivel az Európai Közösségek 1973-as ⁽⁴⁾, 1977-es ⁽⁵⁾ és 1982-es ⁽⁶⁾ környezetvédelmi cselekvési programjai előírják, hogy elsőbbséget kell biztosítani a nitrogén-dioxid elleni intézkedéseknek a nitrogén-dioxid károsító jellege, és a tudomány jelenlegi állása szerint az emberi egészségre és a környezetre gyakorolt hatásai miatt;

mivel a Tanácsnak nem áll rendelkezésére elegendő műszaki és tudományos ismeret a környezetre vonatkozó különös normák megállapításához, és mivel az emberi egészség védelmére vonatkozó határértékek megállapítása a környezet védelméhez egyaránt hozzájárul;

mivel a már alkalmazandó és az egyes tagállamokban készülő, a levegőben található nitrogén-dioxiddal kapcsolatos rendelkezések közötti különbség egyenlőtlen versenyfeltételeket teremthet, és ebből következően közvetlenül befolyásolhatja a közös piac működését; mivel ezért ezen a területen a Szerződés 100. cikke szerinti jogközelítést kell végezni;

mivel a Közösség egyik alapfeladata, hogy a Közösségen belül előmozdítsa a gazdasági tevékenységek harmonikus fejlődését és a folyamatos és kiegyensúlyozott gazdasági növekedést, amely elképzelhetetlen a szennyeződések és káros anyagok elleni küzdelem vagy az élet minőségének javítása és a környezetvédelem nélkül; mivel a Szerződés nem biztosította a szükséges hatáskört, a Szerződés 235. cikkét kell alapul venni;

mivel különösen az emberi élet és a környezet védelme érdekében meg kell határozni egy olyan, a nitrogén-dioxidra vonatkozó határértéket, amelyet a tagállamok területén a meghatározott időszakokban nem léphetnek túl, és mivel ez a határérték az Egészségügyi Világszervezet által végzett munka eredményein alapul, különös tekintettel az erre a szennyező anyagra megállapított dózis/hatás kapcsolatra;

mivel a megtett intézkedések ellenére bizonyos övezetekben elképzelhető, hogy nem lehet betartani a határértéket; mivel a tagállamoknak időszakos eltérési lehetőséget engedélyezhetnek azzal a feltétellel, hogy eljuttatják a Bizottsághoz a kérdéses övezet levegőminőségének fokozatos javítására vonatkozó terveiket;

mivel várható, hogy a Tanács rövidesen egy újabb jogszabályt alkot, amely lehetővé teszi a tagállamok számára, hogy

⁽¹⁾ HL C 258., 1983.9.27., 3. o.

⁽²⁾ HL C 337., 1984.12.17., 434. o.

⁽³⁾ HL C 206., 1984.8.6., 1. o.

⁽⁴⁾ HL C 112., 1973.12.20., 1. o.

⁽⁵⁾ HL C 139., 1977.6.13., 1. o.

⁽⁶⁾ HL C 46., 1983.2.17., 1. o.

lényegesen alacsonyabb határértékeket határozzanak meg a gépjárművek kipufogógázai tekintetében;

2. cikk

mivel az ezen irányelv értelmében hozott rendelkezéseknek gazdaságilag megvalósíthatóknak és a kiegyensúlyozott fejlődéssel összeegyeztethetőeknek kell lenniük;

mivel a nitrogén-dioxid mint kémiai előanyag szerepel a fotokémiai oxidánsok kialakulásában, amelyek károsak lehetnek az emberre és a környezetre nézve, és mivel a megelőző lépések csökkenthetik kialakulásukat;

mivel mérőállomásokat kell kiépíteni a nitrogén-dioxidra vonatkozó határérték betartásának ellenőrzésére, és mivel kívánatos, hogy ezek az állomások a nitrogén-oxidot is mérjék, amely köztes anyag a nitrogén-dioxid kialakulása során;

mivel a tagállamokban az elemzésre rendelkezésre álló különböző módszerekre való tekintettel bizonyos feltételek teljesülése esetén engedélyezni kell az ezen irányelvben meghatározott referencia-módszertől eltérő elemzési módokat is;

mivel a határértéken kívül az emberi egészség védelmének fejlesztése és a környezet hosszú távú védelméhez való hozzájárulás érdekében irányértékek megadására is szükség van;

mivel az ezen irányelvben meghatározott elemzési referenciamódszer fejlesztése szükséges lehet az ezen a területen folytatott műszaki és tudományos programok eredményeinek ismeretében; mivel az ilyen irányú munka megvalósításának elősegítése céljából a tudományos és műszaki fejlődéshez való hozzáigazítással foglalkozó bizottság keretében eljárást kell kialakítani a tagállamok és a Bizottság közötti szoros együttműködés megvalósítására,

ELFOGADTA EZT AZ IRÁNYELVET:

1. cikk

(1) Ennek az irányelvnek a célja:

- a légköri nitrogén-dioxid határértékének meghatározása (I. melléklet), kifejezetten azért, hogy az embereket a környezetben található nitrogén-dioxid hatásaitól megóvják,
- a légköri nitrogén-dioxid irányértékeinek megállapítása (II. melléklet) az emberi egészség védelmének fokozása, és a környezet hosszú távú védelméhez való hozzájárulás érdekében.

(2) Ezen irányelv nem vonatkozik a munkahelyi vagy az épületeken belüli expozícióra.

Ezen irányelv alkalmazásában:

- „határérték”: a nitrogén-dioxidnak az I. melléklet táblázatában meghatározott koncentrációja, amelyet a tagállamok területén a meghatározott időszakok alatt és az alábbi cikkeken meghatározott feltételek szerint tilos túllépni,
- „irányérték”: a nitrogén-dioxid II. mellékletben meghatározott, egy bizonyos időszakra vonatkoztatott értéke, amely hivatkozási pontként szolgál a tagállamok által meghatározott területek különös szabályozásának létrehozására.

3. cikk

(1) A tagállamok megteszik a szükséges intézkedéseket annak biztosítására, hogy 1987. július 1-jétől a légkörben található nitrogén-dioxid III. melléklet szerint mért koncentrációja ne haladja meg az I. melléklet szerinti határértéket.

(2) Bizonyos esetekben, egyes övezetekben azonban a légköri nitrogén-dioxid koncentráció a megtett intézkedések ellenére 1987. július 1-je után is valószínűleg meghaladja majd az I. melléklet szerinti határértéket. Az érintett tagállamok erről 1987. július 1-je előtt tájékoztatják a Bizottságot.

A tagállamok a lehető leggyorsabban továbbítják az ezen övezetek levegőtisztaságának fokozatos javítására vonatkozó terveiket a Bizottság felé. Ezek a tervek, amelyeket a szennyezés természetére, eredetére és alakulására vonatkozó ismeretek alapján készítettek, kitérnek különösen az érintett tagállam által megtett vagy megteendő intézkedésekre, a lefolytatott vagy lefolytatandó eljárásokra. Ezeknek az intézkedéseknek és eljárásoknak a légköri nitrogén-dioxid adott övezetekben mérhető koncentrációjának az I. melléklet szerinti határértéket meg nem haladó, a lehető leggyorsabb, de legkésőbb 1994. január 1-éig befejeződő csökkentésére kell irányulniuk.

4. cikk

(1) Azokban az övezetekben, amelyekben az érintett tagállam szükségesnek tartja a nitrogén-dioxid szennyezés, különösen a városiasodás és az iparosodás kezdetén előrelátható növekedésének korlátozását vagy megelőzését, a tagállam az I. melléklet szerinti határértéknél alacsonyabb határértékeket állapíthat meg.

(2) Azokban az övezetekben, amelyek esetében az érintett tagállam úgy véli, hogy különös környezetvédelmi intézkedések vezethetők be, a tagállam általában alacsonyabb határértékeket állapíthat meg, mint a II. melléklet szerinti irányértékek.

5. cikk

A tagállamok bármikor meghatározhatnak az ezen irányelvben meghatározottnál szigorúbb határértékeket.

6. cikk

A tagállamok a III. melléklet meghatározása szerinti mérőállomásokat állítanak fel az ezen irányelv alkalmazásához szükséges adatok összegyűjtéséhez, különösen azokban az övezetekben, amelyekben a határértéket átlépték, vagy valószínűleg át fogják lépni, illetve a 4. cikk szerinti övezetekben.

Ezek a mérőállomások a nitrogén-oxidot is mérik.

7. cikk

(1) A tagállamok 1987. július 1-jétől kezdődően legkésőbb az éves bázisidőszak végét (december 31.) követő hat hónapon belül tájékoztatják a Bizottságot az I. melléklet szerinti határérték túllépésének eseteiről és a mért koncentrációról.

(2) A tagállamok legkésőbb az éves bázisidőszak végét követő egy éven belül tájékoztatják a Bizottságot a határérték-túllépés okairól és az azokkal kapcsolatban megtett intézkedésekről.

(3) A tagállamok a Bizottságot annak kérésére tájékoztatják a következőkről:

- az általuk mért koncentrációról,
- az általuk meghatározott határértékekről, határidőkről és időbeosztásról,
- az általuk tett minden szükséges intézkedésről,

a 4. cikk (1) és (2) bekezdése szerinti övezetek tekintetében.

Ezt az információt nyilvánosságra kell hozni.

8. cikk

A Bizottság rendszeresen összefoglaló jelentést tesz közzé ezen irányelv alkalmazásáról.

9. cikk

Az ezen irányelv alapján hozott rendelkezések alkalmazása nem vezethet azon városi területeken kívül eső övezetek levegőminőségének jelentős romlásához, amelyek nitrogén-dioxid szennyezettsége ezen irányelv bevezetésekor alacsonyabb volt az I. melléklet szerinti határértéknél.

10. cikk

Ezen irányelv alkalmazása során a tagállamok a következőket használhatják fel:

- a IV. melléklet szerinti elemzési referenciamódszert,
- bármely más elemzési módszert, amelyről bebizonyították a Bizottság számára, hogy egyenértékű a referenciamódszerrel.

11. cikk

(1) Amennyiben a tagállamok valamely egy vagy több tagállam határához közeli régióban a 4. cikk (1) vagy (2) bekezdése szerinti határértéket kívánnak bevezetni a légköri nitrogén-dioxidra, akkor előzetes konzultációt kell tartaniuk az érintett tagállamokkal. A Bizottságot értesítik, és az részt vehet a konzultációkon.

(2) Amennyiben az I. melléklet szerinti határértéket vagy a 4. cikk (1) és (2) bekezdése szerinti értékeket – feltéve, hogy az utóbbi értékek az 1. cikk szerinti konzultációkon alakultak ki – túllépik, vagy várhatóan túl fogják lépni más tagállamból eredő, vagy feltételezhetően más tagállamból eredő jelentős szennyezést követően, az érintett tagállam konzultációt tart a helyzet orvoslása érdekében. A Bizottságot értesítik, és az részt vehet a konzultációkon.

12. cikk

A IV. melléklet előírásainak a műszaki fejlődéshez való hozzáigazításához szükséges módosításokat a 14. cikk szerinti eljárással összhangban fogadják el. Ezek a módosítások nem változtathatják meg közvetlenül vagy közvetve az I. melléklet szerinti határértékeket.

13. cikk

(1) A 12. cikk alkalmazásában létrejön egy, ezen irányelv műszaki és tudományos fejlődéshez való hozzáigazítással foglalkozó

bizottság (a továbbiakban: „bizottság”), amely a tagállamokképviselőiből áll, az elnöke a Bizottság képviselője.

(2) A bizottság elfogadja saját eljárási szabályzatát.

14. cikk

(1) Amennyiben az ebben a cikkben meghatározott eljárást kell követni, az ügyeket az elnök a saját kezdeményezésére vagy egy tagállam kérésére a bizottság elé terjeszti.

(2) A Bizottság képviselője tervezetet nyújt be a bizottság számára a meghozandó intézkedésekről. A bizottság, az elnöke által az ügy sürgősségére tekintettel megállapított határidőn belül véleményt nyilvánít a tervezetről. A döntést 45 szavazatos többséggel kell meghozni, a tagállamok szavazatait a Szerződés 148. cikkének (2) bekezdésében meghatározott módon kell súlyozni. Az elnök nem szavazhat.

(3) A Bizottság a tervezett intézkedéseket elfogadja, ha azok összhangban vannak a bizottság véleményével.

Ha a tervezett intézkedések nincsenek összhangban a bizottság véleményével, vagy a bizottság nem nyilvánított véleményt, a Bizottság a meghozandó intézkedésekről haladéktalanul javaslatot terjeszt a Tanács elé. A Tanács minősített többséggel határoz.

Ha a javaslatnak a Tanács elé terjesztésétől számított három hónapon belül a Tanács nem döntött, a javaslatot a Bizottság fogadja el.

15. cikk

(1) A tagállamok hatályba léptetik azokat a törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseket, amelyek szükségesek ahhoz, hogy ezen irányelvnek legkésőbb 1987. július 1-jéig megfeleljenek, és erről haladéktalanul tájékoztatják a Bizottságot.

(2) A tagállamok közlik a Bizottsággal nemzeti joguknak azokat az előírásait, amelyeket az ezen irányelv által szabályozott területen fogadtak el.

16. cikk

Ennek az irányelvnek a tagállamok a címzettjei.

Kelt Brüsszelben, 1985. március 7-én.

a Tanács részéről

az elnök

A. BIONDI

I. MELLÉKLET

A NITROGÉN-DIOXIDRA VONATKOZÓ HATÁRÉRTÉKEK

(A határértékek $\mu\text{g}/\text{m}^3$ – ben vannak megadva. A térfogatot normalizálni kell a következő hőmérsékleti és nyomás körülményekre: 293 °K és 101,3 kPa)

Referenciaidőszak ⁽¹⁾	A nitrogén-dioxid határértéke
Év	200
	A 98. százalékosztályt az év során rögzített órára vagy egy óránál rövidebb időtartamra vonatkozó középértékből számolják ⁽²⁾

⁽¹⁾ Az éves referencia időszak az adott naptári év január 1-jétől kezdődik és december 31-én végződik.

⁽²⁾ A 98. százalékosztály kiszámítása érvényessége biztosítására az adott mérőállomás esetén rendelkezésre álló értékek 75 %-ára szükség van, a lehető legegyszerűbben elosztva a kérdéses év egészén. Azokban az esetekben, mikor az egyes helyszíneken mért adatok nem állnak rendelkezésre egy 10 napot meghaladó időtartamra, akkor a kiszámított százalékosztály esetén ezt a tényt fel kell tüntetni. Az év során rögzített adatok alapján a 98. százalékosztály kiszámítása a következő: a 98. százalékosztály értékét a ténylegesen mért értékekből kell számolni. A mért értékeket a legközelebbi egész $\mu\text{g}/\text{m}^3$ – ra kell kerekíteni. Az egyes helyszínekhez tartozó adatokat növekvő sorrendbe kell állítani:

$$X_1 \leq X_2 \leq X_3 \leq \dots \leq X_k \leq \dots \leq X_{N-1} \leq X_N$$

A 98. százalékosztály a k-ad rendű komponens értéke, ahol a k értékét a következő képlettel lehet meghatározni:

$$k = (q \times N)$$

ahol a q = 0,98 a 98. százalékosztály esetén, 0,5 az 50. százalékosztály esetén, az N a ténylegesen mért értékek száma.

A (q x N) értékét kerekíteni kell a legközelebbi egész számra.

Amennyiben a mérőberendezések még nem teszik lehetővé a diszkrét értékek használatát, és csak az $1 \mu\text{g}/\text{m}^3$ – nél nagyobb értékközök adódnak, akkor az érintett tagállamok a százalékosztály kiszámolásához interpolációt használhatnak, feltéve, ha az interpolációs képletet elfogadja a Bizottság, és azt, hogy az értékközök nem nagyobbak $10 \mu\text{g}/\text{m}^3$ – nél. Ez az átmeneti lemondás csak a berendezés élettartamát meg nem haladó időközre és megfelelően beállított berendezésekre érvényes, és ezen irányelv alkalmazásától számított 10 évre korlátozott.

II. MELLÉKLET

A NITROGÉN-DIOXIDRA VONATKOZÓ IRÁNYÉRTÉKEK

(Az értékhatarok $\mu\text{g}/\text{m}^3$ – ben vannak megadva. A térfogatot standardizálni kell a következő hőmérsékleti és nyomás körülményekre: 293 °K és 101,3 kPa)

Referencia időszak	A nitrogén-dioxid határértéke
Év	50
	A 50. százalékosztályt az év során rögzített órára vagy egy óránál rövidebb időtartamra vonatkozó középértékből számolják
	135
	A 98. százalékosztályt az év során rögzített órára vagy egy óránál rövidebb időtartamra vonatkozó középértékből számolják

Ezeknek a százalékosztályoknak a kiszámításához az I. melléklet ⁽²⁾ lábjegyzet szerinti képletét kell használni. Az 50. százalékosztályhoz a q értéke 0,50, a 98. százalékosztályhoz 0,98.

III. MELLÉKLET

A NITROGÉN-DIOXID KONCENTRÁCIÓ ELLENŐRZÉSE

1. A NO₂ környezeti koncentrációmérés célja a határértéken felüli hatás elszívódása egyedi kockázatának lehető legpontosabb meghatározása; a tagállamoknak ezért úgy kell megválasztaniuk a rendelkezésre álló helyszínek közül a mérési pontokat, hogy ott a kockázat a lehető legmagasabb legyen.

Két különböző hatást kell figyelembe venni:

- 1.1. az elsősorban a gépjárművekből származó szennyező anyagokkal szennyezett övezetek, amelyek így a nagy forgalmú utak szomszédságára korlátozódnak;
- 1.2. kiterjedtebb övezetek, amelyekben a pontforrások kibocsátásai is jelentősen hozzájárulnak a szennyeződéshez.

2. Az 1.1. esetben a mérési pontokat úgy kell kiválasztani, hogy:

- elsősorban a gépjárművekből származó szennyező anyagokkal szennyezett övezetek főbb típusaira, különösen a keskeny, nagy forgalmú utakra, valamint a kereszteződésekre terjedjenek ki,
- amelyekben az 1. bekezdésben megfogalmazottak szerint a NO₂ koncentráció várhatóan a legmagasabbak között van.

3. Az 1.2. bekezdésben meghatározott övezetekben felállítandó mérőállomások száma tükrözi:

- a szennyezett terület kiterjedését,
- a szennyeződés egyenetlen térbeli eloszlását.

Amennyiben az égetést végző pontforrásból eredő szennyezők miatt fennáll a veszélye a határérték túllépésének, a választott helyszínek között szerepelniük kell a 2. bekezdésben meghatározott nagy forgalmú keskeny utaknak és az útkereszteződéseknek is.

4. A műszerek kijelzett értékeit úgy kell feldolgozni, hogy az egy órára számított középérték és az egy óránál rövidebb időtartamra számított középérték meghatározható legyen az I. melléklet rendelkezései szerint. Az esetleges elvégzendő ellenőrzések lehetővé tétele érdekében az alábbi esetekben tárolni kell az adatokat:

- amennyiben a szennyező anyag koncentrációja nem lépte át a határértéket: a Bizottság 8. cikk szerinti időszakos jelentése következő kiadásának elkészültéig,
- amennyiben a szennyező anyag koncentráció átlépte a határértéket: a 3. cikk szerinti intézkedések megtételéig.

IV. MELLÉKLET

EZEN IRÁNYELV ALKALMAZÁSÁBAN HASZNÁLANDÓ ELEMZÉSI REFERENCIAMÓDSZER

A nitrogén-dioxid meghatározására szolgáló referencia módszer az ISO DIS 7996 szabvány szerinti kemilumineszcens módszer.

Az ISO által a módszer leírására kiadott és a Bizottság hitelesítése alapján azokkal összhangban lévő minden további változat hitelesnek tekinthető.

A mérési módszerek használata során a következő szempontokat kell figyelembe venni:

1. Az árnyékoló hatás elkerülése miatt a mintavételező fejnek legalább 0,5 m távolságra kell lennie az épületektől.
2. A mintavételezési vezetéknek (csövek és csatlakozók) semleges anyagból (például üvegből, PTFE-ből, rozsdamentes acélból) kell készülnie, hogy ne változtassa meg a NO_2 koncentrációt.
3. A mintavételező fejet és a műszert összekötő mintavételezési vezeték a lehető legrövidebb kell, hogy legyen. A gáztérfogatminták átáramlásához felhasznált idő nem haladhatja meg a 10 másodpercet.
4. A mintavételező fej bemeneti nyílását védeni kell eső és rovarok ellen. Amennyiben előszűrőt használnak, akkor azt úgy kell kiválasztani és karbantartani (rendszeres tisztítás), hogy az minimálissá tegye a nitrogén-dioxid koncentrációra gyakorolt hatását.
5. A mintavételezési vezetékben el kell kerülni a kondenzálódást.
6. A mintavételezési vezetéket rendszeresen tisztítani kell, figyelembe véve a helyi körülményeket.
7. A mintavételezést nem befolyásolhatja a műszerből és a kalibrációs rendszerből kiáramló gáz.
8. A mintavételező fejnél a mintavételezést nem befolyásolhatja más berendezés (légkondicionáló berendezés vagy az adatátvivő berendezés).
9. Minden óvintézkedést meg kell tenni a hőmérsékletváltozás elkerülése érdekében, amely feleslegesen nagy hibaarányt visz a mérésbe.
10. A műszereket rendszeresen kalibrálni kell.
11. A mintavételezési vezeték tömítettnek kell lennie, és a térfogatáramot rendszeresen ellenőrizni kell.